

EU OG NORGE

UTENFOR OG INNENFOR PÅ SAMME TID?

EU OG EØS-AVTALEN,
STORTINGSVALGET 2025

Mathilde Fasting

NORGE OG EU

Medlemskap basert
på multilaterale
traktater

Bilateral traktat
mellom EU og EFTA

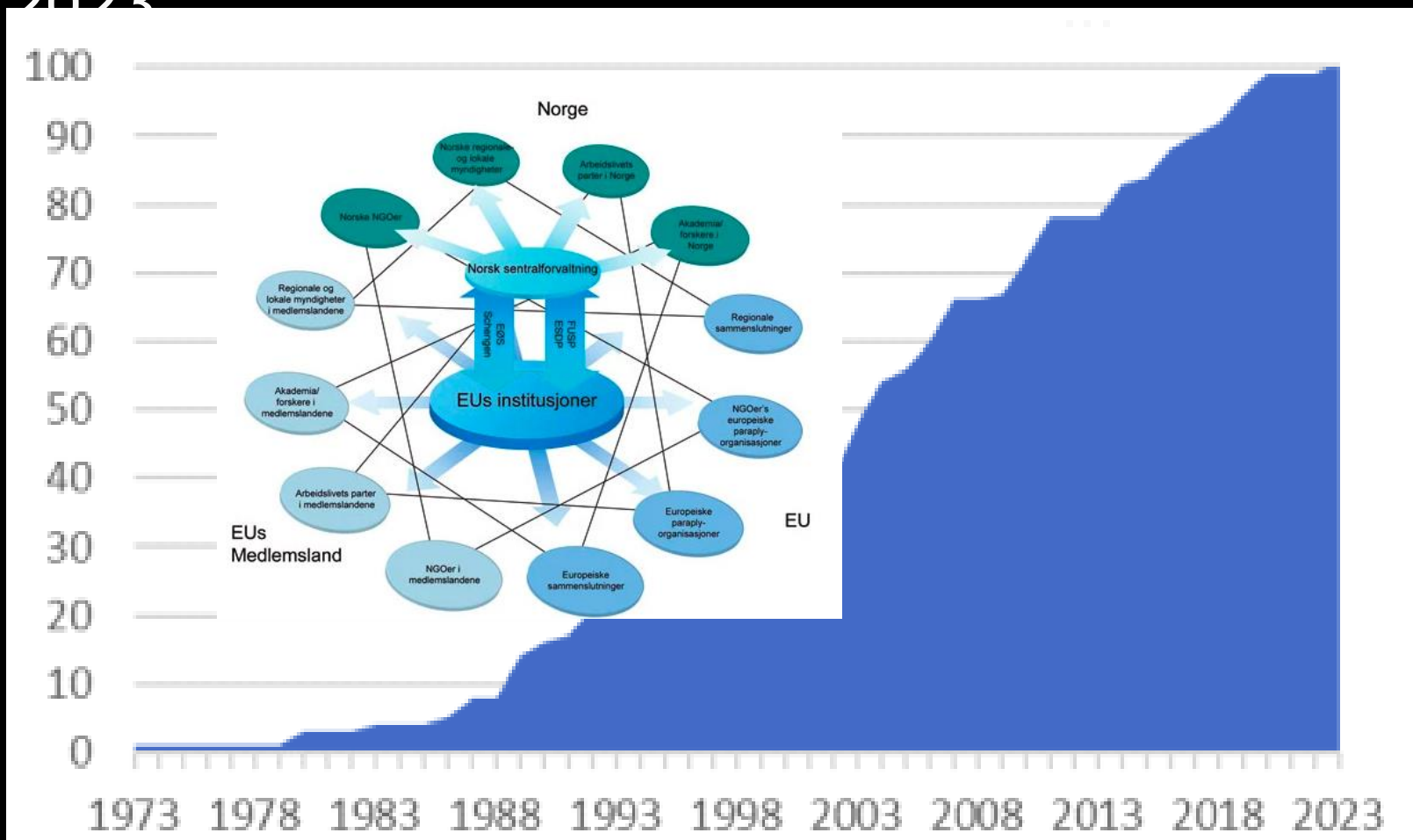
Bilaterale
frihandelsavtaler

Spesialavtaler

ANTALL AVTALER NORGE-EU 1973- 2023 + AKTØRER

Kilde antall avtaler: Melchior og Nordås (2024).

Kilde antall aktører: St. meld. 23 (2005-2006)..

HVA OMFATTER EØS-AVTALEN?

- Miljøvern
- Utdanning
- Forskning og teknologisk utvikling
- Informasjonstjenester
- Likestilling
- Statistikk
- Små og mellomstore bedrifter
- Kultur- og mediespørsmål
- Turisme
- Sivil beredskap
- Helse og forbrukerspørsmål
- Arbeidslivs- og sosiale spørsmål

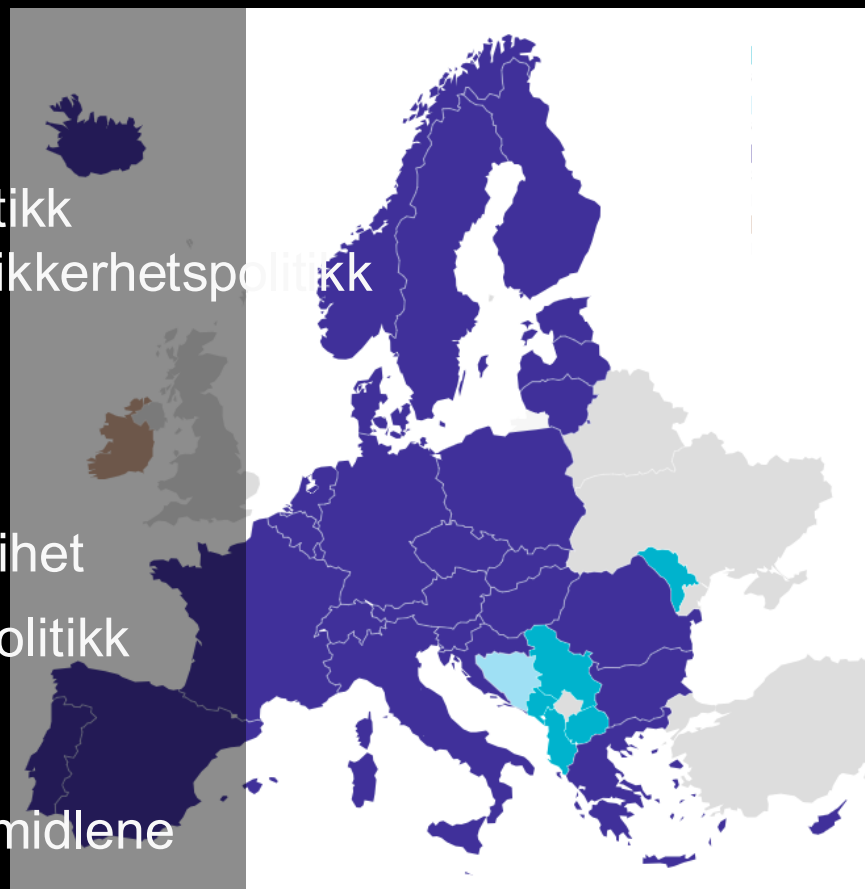

HVA OMFATTES IKKE AV NORGES AVTALER MED EU?

- EUs handelspolitikk og tollunion
- EUs bistandspolitikk
- EUs felles justis- og innenrikspolitikk
- EU-landenes felles utenriks- og sikkerhetspolitikk
- EUs fiskeri- og landbrukspolitikk

Men viktige avtaler som ...

- ✓ Schengen-samarbeidet om passfrihet
- ✓ Dublin-samarbeidet om fells asylpolitikk
- ✓ «Regjeringen følger EUs felles utenrikspolitikk ...»
- ✓ Bidrar til utjevning gjennom EØS-midlene
- ✓ Etc. etc. etc.

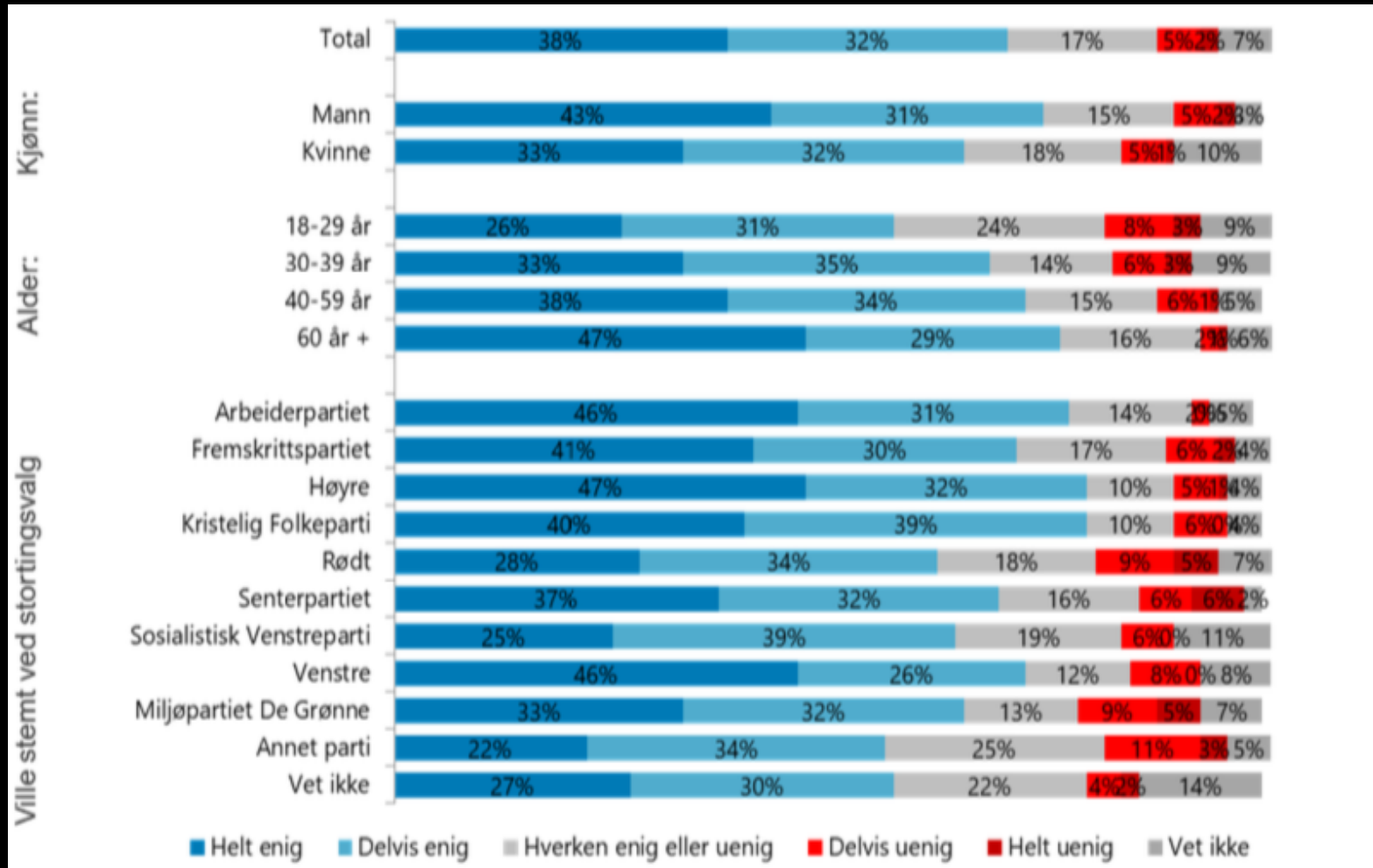
HOLDNING TIL INTERNASJONAL HANDEL 2017-2021

	RØDT	SV	SP	AP	MD G	KRF	V	H	FRP
Markedsøkonomi									
Frihandel									
Bilaterale avtaler									
Multilaterale avtaler									
WTO									
EFTA									
EØS									
EU									
TTIP									
TISA									

Kilde: Forslag til partiprogrammer for 2017-2021. = positiv, = negativ, = godtar m/endringer.

HVA SIER VELGERNE OM INTERNASJONALT SAMARBEID (2025): INTERNASJONAL HANDEL ER VIKTIG FOR LOKALE ARBEIDSPLASSE

Kilde: NHOs kvartalsrapport 3/2025: 4.

HVEM MENER HVA OM EU I VALGKAMPEN 2025?

MULTILATERALE
AVTALER

INTERNASJONALE
FELLESINTERESSER

BILATERALE
AVTALER

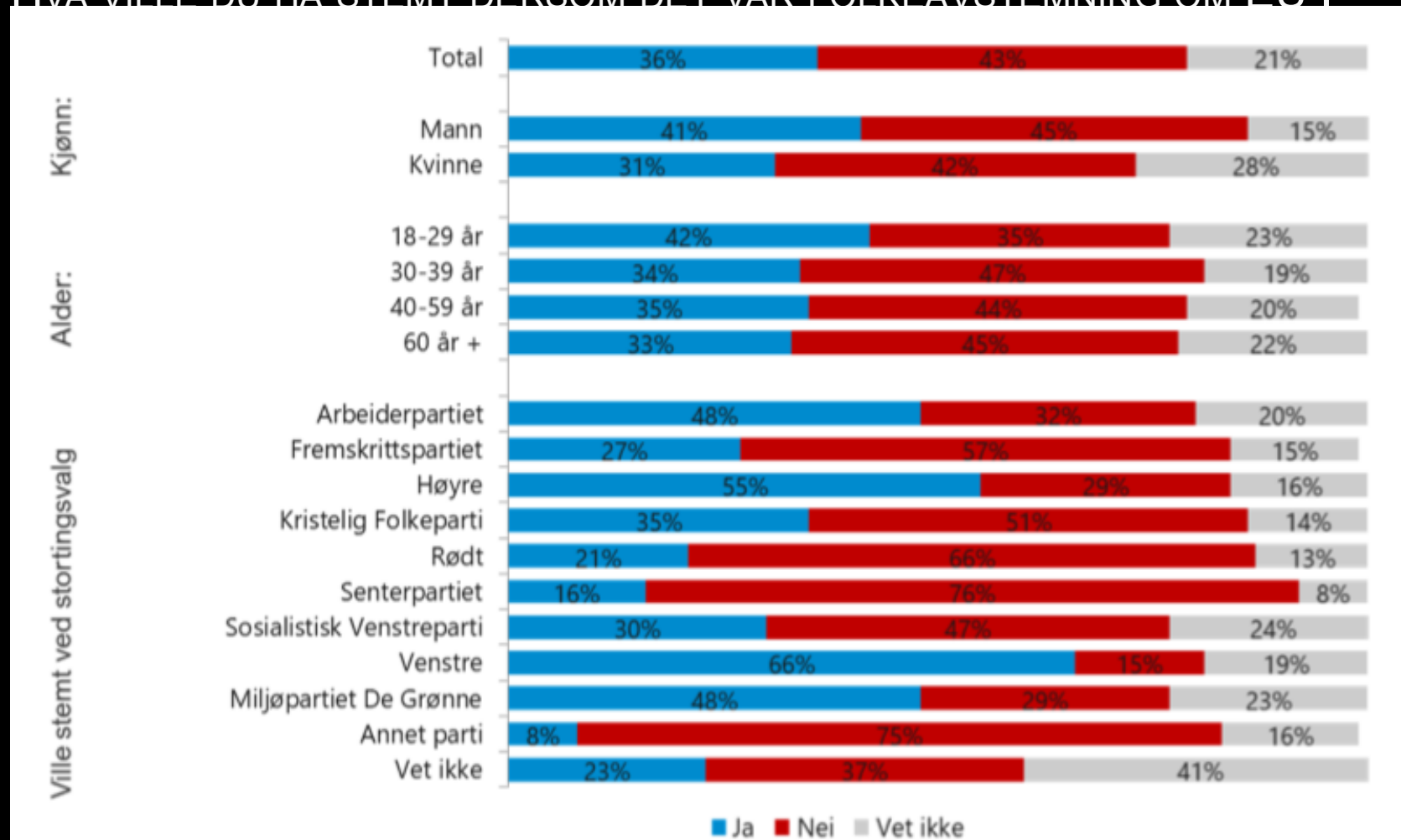

NASJONALE
SÆRINTERESSER

← V H AP KR MDG FR SV SP RØDT P →

DET ER STØRRE SPLITTELSE INNAD I BLOKKENE ENN MELLOM DEM
(2025):

HVA VILLE DU HA STEMTE DERSOM DET VAR FOLKEAVSTEMNING OM EU I

Kilde: NHOs kvartalsrapport 3/2025: 6.

EU og Norge: Hva nå 2025-2029

- Nye medlemmer bør inn før 2030, sier EUs utenrikssjef
- Island har varslet folkeavstemning om å søke medlemskap i 2026 eller 2027
- Norge ligger EU-vennen Ine Eriksen Søreide an til å bli leder i Høyre.

EU og Norge: EU-motstand

1. Ikke søke medlemskap
2. Nasjonal kontroll over strøm
3. Ikke avstå suverenitet
4. Forsvar av den norske arbeidslivsmodellen
5. Veto om EU-forordning om kritiske råvarer
6. Veto mot Avløpsdirektivet
7. Nei til EUs helseunion

EU og Norge: Stridsområder

- Hva med kraft og energi?
- Hva med olje og gass?
- Hva med selvråderett?
- Hva med landbruk?
- Hva med fiskerier?
- Hva med byråkratiet i Brüssel?

EU OG NORGE: STRATEGI

- NOU: MED SISTE ALTERNATIV -
HVA VIL ET MEDLEMSKAP BETY FOR NORGE
- FORBEREDE DEBATT
  - NORGE MÅ VELGE SOM FØLGE AV UTENRIKS/
PRESS UTENFRA
  - HVA I NORGE KAN SETTE FORHOLDET TIL EU
PÅ PRØVE
- HVORDAN VIL EN DEBATT OM EU SE UT
HVORDAN FORBEREDE SEG PÅ DETTE

- BREV FRA EU - PER CHRISTENSEN
- UKENTLIG SPALTE - KJETIL WIEDSWANG
- PODCASTER - KJETIL WIEDSWANG OG MATHILDE FASTING
- NOTATER/DEBATTER MM - JAN ERIK GRINDHEIM OG MATHILDE FASTING

www.civita.no/nyhetsbrev

Følg oss gjerne i sosiale medier, hør på våre podcasts
og se aktuelle videosnutter på YouTube!

